

A telefon

FRIDECZKY KATALIN

Megcsörrent a telefon. Helga összerezzen, mint mindig, ha csengőszót hallott.

A „csengőfrász” nemzedékek óta öröklődött a családjában.

– Jesszusom, ki lehet az? – kiáltottak fel ilyenkor, persze csak suttogva, aztán dermedten vártak pár másodpercig. Sose vették fel azonnal a kagylót, és az ajtóhoz is csak másodszori csengetésre mentek ki. Hátha tévedés, hátha nem is őket keresik, hátha elunják, hátha elmennek...

De Helga már régóta vár egy bizonyos hívást. Különösen azóta, hogy az apja rosszabbul van.

Nem mintha kívánná, vagy sürgetné az apja halálát. De egyszer mindenkinek meg kell halnia.

Helga azt remélte, hogy egy telefonhírral megússza.

Nem tud mit kezdeni a halállal. Egy telefon... milyen egyszerű is lenne! Semmi ápolás, gondok, érzelmi megpróbáltatások...

Hírül adnák, ő elszomorodna, és előállna egy helyzet, amit már csak intézni kell.

Az élő apja az akadálya annak, hogy jó szívvel tudjon rá gondolni. Előbb ahhoz meg kéne halnia. De még vár. Az érzelmek is várnak. Maguk sem tudják eldönteni, milyen irányba menjenek: a harag vagy a szánakozás, a leszámolás vagy a megbocsájtás felé.

Még szerencse, hogy van ez az Annus néni...

Helga nem győzött hálát adni az Istennek, hogy van, aki gondoskodik az apjáról öregségére.

Annus néni egy termékbemutató buszos kiránduláson ismerkedett össze Helga apjával, aki ugyan jócskán túl volt már a hetvenen, de mit sem veszített nőkre gyakorolt vonzerejéből.

Nagy charmeur volt az öreg! Világéletében imádta a nőket, és értett

hozzá, hogy vegye le őket a lábukról.

Becsavarogta a világot, több nyelven beszélt, ragadt rá ez is, az is. Választékosan öltözött, színesen és érdekesen mesélt, imádott jókat enni-inni. Percek alatt a társaság középpontjába került, s attól kezdve mindenkit lehengetelt harsány vicceivel, pajzán történeteivel.

Soha nem jött zavarba, bárkivel, bármiről leállt vitatkozni. Mindenhez konyított egy kicsit, de úgy adta elő, mintha professzora lenne a tárgynak. Kiselőadást tartott vallási, filozófiai, nyelvészeti kérdésekről, otthon volt a politika, a gazdaság, a történelem, a művészetek területén. Fejből idézte az irodalom klasszikusait, különös tekintettel a szerelmes versekre.

Ezt imádták benne a nők, hogy „olyan okos”!

Helgát már régóta nem tudta megtéveszteni. Ismerte az egész repertoárt. Ő tudta, hogy a tarka felszín hézagos műveltséget takar. Üres fennhéjázás az egész, legföljebb egy gyereket lehet elszédíteni vele. Ő is csak gyerekként istenítette az apját. Később rájött, hogy mindez csupán szemfényvesztés, és nem szabad bedőlni neki.

Annus néni azonban hál' istennek „bedőlt”, és pár hetes ismeretség után magához fogadta az öreget vidéki házába, ahol egyedül éldegélt özvegyiségében. Az öreg bevackolt, és élt, mint Marci Hevesen.

Annus néni kivirult, körbeugrándozta az „urát”, és népes családja határozott tiltakozása ellenére családfővé koronázta.

Helga válláról nagy teher szakadt le. Az öreg ugyanis, miután végleg hazaköltözött Magyarországra, „átmenetileg” Helgánál kvártélyozta be magát. Vagyon nélkül, szegény emberként, úgymond „meghalni” jött haza.

„Túlélsz te mindannyiunkat” – gondolta magában Helga, és eltöprengett az élet igazságtalanságán.

Az apja 56-ban szó nélkül megpattant az országból, faképnél hagyva a családját. Helga gyűlölte őt azokban az időkben. Évekig hírt sem adott magáról. Aztán jönni kezdtek a levelek, csomagok. Helga nagyon jól emlékszik a svájci csokoládék meseszép, dombornyomású, aranyozott papírojaira. Egy időben gyűjtötte is őket. Az apja attól kezdve már csak a papírokat küldte. A „gyűjteménybe”, úgymond.

A levelek tele voltak homályos ígérekkel: „Majd ha megalapozom a karrieremet, kijössz hozzám, kislányom. Svájcban fogsz tanulni, bankszámlát nyitok neked. A Riviérán fogunk nyaralni... stb... stb.”

Az egészből persze nem lett semmi. Ki tudja, miből tartotta fenn magát, országról országra vándorolt, mindig csak Poste restante címetek adott meg. A csomagok is jobbára használt, divatjamúlt ruhaneműkből, értéktelen csecsebecséből álltak, míg lassacskán azok is elmaradtak.

És akkor negyven év után egyszer csak betoppan, és elvárja, hogy törődjenek vele!

Helga anyja hallani sem akart róla, hogy az öreget befogadja. Másodszor is férjhez ment, rendeződött az élete, esze ágában sem volt felborítani.

Helga egyedül élt, elvált asszonyként, gyermektelenül. Mit tehetett, befogadta az apját. De a pár hónap alatt, amit vele töltött, a kínok kínját állta ki. Nem győzte az apja feneketlen bendőjét megtömní, unásig hallgatta tudálékos locsogását, és folyton takarított utána. A szagát se állta. Azzal vigasztalta magát, hogy az öreg előbb-utóbb talál valakit, valami egyszerű, tudatlan asszonyt, aki előtt megjátszhatja a Csekonicst.

Ezt a termékbemutató kirándulást az Isten küldte! Így esett, hogy Annus néni lett a megoldás kulcsa, és Helga megszabadult apja keserves terhétől.

Helga nem tudta, mi az, hogy nagy család. Egy szem gyerek volt, gyakorlatilag apa nélkül nőtt fel. Anyja állandóan dolgozott, húzta az ígát, nem volt energiája még arra is, hogy rokonai kapcsolatokat ápoljon szétszóródott, távoli unokatestvéreivel, nagynénjeivel.

Annus néni ellenben igazi matriarcha volt. Összetartotta és uralta népes családját.

Minden nagyobb ünnepen meghívta magához Helgát is, aki végre megtapasztalhatta, milyen is az, amikor egy asztalt tucatnyian ülnek körül, vígan tereferélve, iddogálva, mókázva, kedélyesen, szeretetben. Igazi, meleg családi légkörben, amiben neki sosem volt része.

Annus néni számon tartotta Helga születésnapját, névnapját, sőt még Helga édesanyjáról is valahányszor megemlékezett, áldva a nevét, hogy ilyen drága jó embert örökített rá, mint a mostani „ura”.

Disznóvágáskor Helga is megkapta a maga részét, mintha csak Annus néni édes gyereke lett volna. Karácsonyi beigliből neki is sütött kétfélét. Sose engedte haza Helgát üres kézzel. Dugig rakta a kocsi csomagtartóját gyümölcscsel, befőttel, kolbásszal, savanyúsággal, süteménnyel, kerti virággal.

Helga könnyekig meg volt hatva. Az Isten tartsa meg Annus nénit minél tovább!

Teltek az évek. Helga csak nagy ritkán, illendőségéből látogatta meg az apját. Legtöbbször Annus néni hívására. Őszintén szólva Annus nénit sokkal jobban szerette. Leginkább miatta járt hozzájuk. Megható volt, ahogy dédelgette azt a mihaszna öreget. Minden kívánságát leste. Minden nap a kedvencét főzte, naponta többféle süteményt sütött neki. A jóféle borocska sem maradt el az asztal mellől. Ebéd után az öreg rendszerint lefeküdt aludni. Annus néni ilyenkor lábujjhegyen járt, vagy a konyhában ülve bóbiskolt el.

A gyerekei megpróbálták kijózanítani, s az öreg ellen hangolni, aki szálfka volt a szemükben, és csak a betolakodót látták benne, aki kiszipolyozza az anyjukat, élőszkodik rajta. De Annus néni visszaverte ezeket a támadásokat, s bár szemlátomást sorvadtt, szemében a rendíthetetlen szerelem ifjonti tüze lobogott, védbástyát vonva kettejük köré.

Mi tagadás, az öreg egy új világot nyitott meg Annus néni előtt. A világlátott, művelt, finom úr világát, aki járatos a tudományban, művészetben.

Ráadásul olyan gyengéd szerelemmel vette körül Annus nénit, amiről az nem is álmodott Istenben megboldogult első ura mellett.

Annus néni a fúvó szélről is kímélte az „urát”. Reszketett az életéért, s minden apró-cseprő jelre, ami az egészsége megingására utalt, pánikba esett, és Helgát ugrasztotta.

Helga ilyenkor kénytelen-kelletlen kocsiba vágta magát, s cipelte az öreget mindenféle vizsgálatra.

Ha az ember az orvosok kezébe kerül, előbb-utóbb kimutatnak valamit. Így történt ez az öreg esetében is. Kiderült, hogy többféle krónikus betegsége van, ami azonban megfelelő gyógyszeres kezeléssel megnyugtatóan karban tartható.

Annus néni buzgalma ettől kezdve megkettőződött. Ügyelt a diétára, a gyógyszerek adagolására, a felülvizsgálatok pontos betartására, a kezelések rendszeres igénybevételére.

Helga teendői újra megsaporodtak, és a lelke mélyén a pokolra kívánta az apját. „Túlélsz te mindannyiunkat” – gondolta bosszúsán, valahányszor vaklármának bizonyult Annus néni riadalma.

Annus néni gyerekei állandóan kapacitálták az anyjukat, hogy ne vegyen nyűgöt a nyakába, törődjön többet magával, s bízza Helgára az öreg sorsát. Annus néni azonban hősiesen kitarzott, és a világ minden kincséért sem vált volna meg az öregtől.

A kezelések s a gondos ápolás ellenére egyik napról a másikra látványosan romlott az öreg állapota. Emlékezete ki-kihagyott, étvágya elhagyta, általános gyengeség verte le a lábáról.

Annus néni éjjel-nappal, szemhunyas nélkül mellette volt. Fel voltak készülve a legrosszabbakra.

Helga minden nap várta azt a bizonyos telefont. Legyen már vége, így vagy úgy! Nem bírta ezt a készenléti állapotot. Azon tűnődött, hogy ha egy szülő kitagadhatja a gyerekét, vajon a gyerek miért nem teheti meg ugyanezt a szülőjével szemben.

És akkor megcsörrent a telefon.

– Na, most! – gondolta Helga, és az érzelmek azonnal csatasorban álltak. Pár másodpercig várt, mielőtt felvette a kagylót.

Lali volt az, Annus néni unokája, aki a szomszédjukban lakott. Az üzenet tömör volt és tárgyyszerű:

– Gyere apádért, Annus néni az éjjel meghalt!

